

ПРОФЕСОРУ ВОЛОДИМИРУ МОТОРНОМУ – 70

4 червня 1999 р. виповнилося 70 років від дня народження професора Володимира Андрійовича Моторного – знаного вченого-славіста, відомого громадського діяча, дипломата, багаторічного завідувача кафедр зарубіжної літератури та слов'янської філології Львівського державного університету ім. Івана Франка. Плідна наукова, педагогічна і літературно-критична діяльність професора заслуговують на окреме дослідження, моя ж мета набагато скромніша – сказати слово подяки моєму Вчителю.

Я вдячна долі, яка подарувала мені зустріч з цим прекрасним педагогом, видатним ученим, чудовою людиною.

Двадцять років тому я, тоді студентка першого курсу славістики, із справжнім задоволенням слухала лекції професора, що відкривав нам таємниці давньої сербської та хорватської літератур. Просто, доступно, з щирим прагненням зацікавити кожного з нас розповідав він про те, що першокурсникам здавалось складним і незбагненим. Він не тільки наближав до своїх слухачів атмосферу творів далеких сторіч, робив їхніх героїв нашими сучасниками – він прищеплював нам любов до літератури, вчив нас бути людьми.

Не тільки письменники є вчителями гуманізму. Це важке, але не менш важливе завдання виконують кращі з викладачів літератури, до когорти яких належить і Володимир Андрійович. Без патетичних фраз, використовуючи усю велику силу своєї непересічної ерудиції, своє глибоке знання не тільки багатьох слов'янських, а й потенціалу світової літератури, професор Моторний учив і, на щастя багатьох генерацій славістів, й тепер учить студентів любити літературу, керуватися у своєму житті гуманістичними дороговказами нашої цивілізації.

Невтомно, наполегливо, не шукаючи спокою, Професор йде в аудиторії, де на нього чекають його віддані слухачі. Йому не потрібно вести суворий облік відвідування занять; студенти охоче йдуть до нього – послухати цікаві лекції з історії чеської та словацької літератур, поспілкуватися, порадитись. Як колишня студентка засвідчую: у Володимира Андрійовича дуже рідко відпрошуються з занять. Не тому, що не відпустить. Тому, що незручно. Тому, що не хочеться відпрошуватись.

Мені пощастило, коли Володимир Андрійович удруге погодився бути моїм наставником. Професор Моторний був моїм науковим керівником під час навчання в аспірантурі, під його вдумливим керівництвом я написала і захистила кандидатську дисертацію. Три роки він уважно стежив за розвитком і втіленням наукової концепції, допомагав слушними зауваженнями, ніколи не залишаючи позиції мудрого ментора, який дає змогу учневі йти своїм шляхом. Його зауваги були завжди влучними, чіткими і, передусім, тактовними.

Професор Моторний – знаний учений, його праці відомі славістам багатьох країн. У творчому доробку дослідника – монографії з історії чеської літератури, підручники з зарубіжної літератури (у співавторстві), з серболужицької літератури (у співавторстві з К.К.Трофимовичем), численні методичні розробки, переклади художніх творів, близько 400 наукових статей з різноманітної проблематики. Професор Моторний – учений з надзвичайно широким полем зацікавлень: його знають у славістичному світі як богеміста, прекрасного знавця літератури чеського народу, як дослідника українсько-польських культурних контактів. На особливу увагу заслуговує вивчення ним літератури лужицьких сербів: разом із професором К.К.Трофимовичем Володимир Андрійович стояв біля витоків української сорабістики. Зусиллями двох видатних учених у Львівському університеті засновано наукову школу з вивчення

мови

та культури цього народу, започатковано традицію проведення сорабістичних семінарів – представницьких наукових форумів, що вже чотирнадцять років збирають у Львові всіх, хто вивчає історію та культуру слов'янських жителів Лужиці (у жовтні планується проведення наступного, восьмого семінару). Професор бере якнайактивнішу участь в організації цих зустрічей науковців, він є, по суті, амбасадором лужицької літератури в Україні.

Однією з найяскравіших характеристик дослідника є висока ерудиція, яка дає йому змогу читати лекції з історії чеської та словацької, сербської, хорватської та польської літератур. Він уважно керує студентськими науковими роботами, курсовими та дипломними дослідженнями, багато працює з аспірантами та пошукувачами, які під його керівництвом вивчають актуальні проблеми богемістики, словакістики, сорабістики.

Людина високої культури, інтелігент з широким поглядом на світ, Володимир Андрійович завоював серця багатьох учених – гостей нашого університету (наприклад, членів делегації Матиці хорватської) своїми цікавими і змістовними розповідями про історію та сьогодення міста Лева. Вони відчували любов Професора до старих львівських вулиць та площ, оцінили його непересічний дар оповідача, але найбільше були захоплені його невичерпною енергією та щирим бажанням показати все найкраще, найцікавіше, найважливіше.

Володимир Андрійович проводить велику громадську роботу. Багато років він бере активну участь у діяльності товариств “Ческа беседа” (є, зокрема, співавтором біографічного довідника “Чехи в Галичині”) та “Словенська беседа”, поширює знання про культуру братніх слов'янських народів, допомагає їх взаємному зближенню.

Невтомна діяльність В.А.Моторного в царині популяризації літератур слов'янських народів добре відома українським ученим та їхнім зарубіжним колегам. Він – активний учасник урочистих академій та літературно-мистецьких вечорів. Професор ніколи не відмовляється від участі у культурних маніфестаціях, і кожного разу його доповіді та повідомлення містять не тільки нові, цікаві факти, а й оригінальну інтерпретацію добре знаних творів. Разом із Володимиром Андрійовичем на літературні вечори приходять і його студенти: послухати, прочитати вірші, побути у атмосфері свята. І тут, поза стінами університету, професор не припиняє своєї невтомної праці – вчить бути цінителями художнього слова, справжніми носіями почесного титулу філолога.

Українські читачі знайомі ще з однією стороною багатогранної вченого: львівський славіст є талановитим перекладачем, упорядником цікавих художніх видань, у тому числі збірки творів Адама Міцкевича “У дружньому домі” (Львів, 1994). Не даремно саме йому було нещодавно запропоновано виступити з доповіддю на представницькій конференції, присвяченій діалогу культур, у польському місті Ольштині. Адже В.А.Моторний – втілення духу подібного діалогу, один із тих учених, що присвятили свою наукову та громадську діяльність служінню шляхетній справі порозуміння і дружби між народами.

Учений з величезним науковим доробком (про це свідчить імпазантна бібліографія його основних праць), він не зупиняється у своїх творчих пошуках. Продовжують виходити нові й нові його дослідження, що є доказом творчого неспокою його духу. Я із задоволенням пристаю на кожну пропозицію бути співавтором професора, бо знаю: це подарує мені можливість цікавих наукових дискусій, я буду свідком народження нових задумів і матиму можливість взяти участь у їх реалізації.

І ще хочу сказати слово подяки людині, що є для своїх колег зразком інтелігентності, порядності та доброти. Дякуємо Вам, Володимире Андрійовичу, за те, що Ви серед нас, за те, що продовжуєте сіяти зерна освіти та добра.

Алла ТАТАРЕНКО